

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer

Behandeld door
M Heite

Datum
07 juli 2020

Onderwerp
Voortgangsrapportage "Investeren in Twente"

Geachte raadsleden,

Hierbij sturen wij u ter informatie de voortgangsrapportage "Investeren in Twente" waarin de investeringsprogramma's Agenda voor Twente en Regio Deal Twente aan de orde komen. De voortgangsrapportage is voor u beschikbaar in Ibabs.

De ontvangen rapportage is een gecombineerde rapportage over de voortgang van de programma's Agenda voor Twente en Regio Deal Twente. Naast de voortgang behandelt de rapportage van de Twenteboard de resultaten, de financiën, trends en ontwikkelingen en een vooruitblik voor het komende jaar.

Op 11 december 2019 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Twente ingestemd met een nieuw besturingsmodel voor 3 O-samenwerking sociaal economische structuurversterking, waaronder de uitvoering van de Agenda voor Twente en de Regio Deal Twente plaatsvinden. De 3 O-samenwerking op het terrein van sociaal economische structuurversterking maakt onderdeel uit van de veranderopdracht om de regionale samenwerking te versterken.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen

Investeren in Twente

Publieksversie voortgangsrapportage
investeringsprogramma's

Agenda voor Twente en Regio Deal Twente

Gepubliceerd: Mei 2020

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Inleiding	5
3. Voortgang	6
Voortgang projecten	7
Projecten actielijn Techniek als motor	8
Projecten actielijn Arbeidsmarkt & talent	9
Projecten actielijn Bereikbaarheid & vestigingsklimaat	12
Projecten actielijn Circulaire economie & duurzaamheid	13
Voortgang basisinfrastructuur	16
4. Financiële voortgang	17
Regio Deal Twente (voortgang tot april 2020)	18
Agenda voor Twente (voortgang tot en met 2019)	19
5. Signalering	21
Ontwikkelingen & trends	21
Impact arbeidsmarkt	21
6. Vooruitblik	22
7. Conclusie	23
8. Colofon	25

1. Voorwoord

Wat hebben we de afgelopen periode mooie stappen gezet in Twente! Onze missie 'Investeren in Twente' werpt z'n vruchten af, mede dankzij de investeringsprogramma's Agenda voor Twente en Regio Deal Twente. Dankzij deze krachtenbundeling behalen we steeds meer resultaten. Resultaten waar we, ondanks onze bescheidenheid en nuchterheid, trots op zijn.

Deze eerste gezamenlijke rapportage is daar een goed voorbeeld van. Twente laat steeds meer haar kracht zien; verborgen talenten komen tot bloei en innovatieve oplossingen verlaten hun broedplaats om een impuls te geven aan de wereld van morgen. Zo is heel recent het Twents Fonds voor Vakmanschap genomineerd voor de ESF-award (Europees Sociaal Fonds); we worden dus ook door Europa opgemerkt.

Richting geven aan de toekomst van Twente

Ik zie dat als een flinke stap voor onze regio, helemaal vanuit mijn rol als voorzitter van de nieuwe Twente Board, die eind 2019 bekrachtigd is door vertegenwoordigers van onderwijs, ondernemers en overheid (3O's). In dit nieuwe bestuursmodel zijn afspraken gemaakt voor de uitvoering van de sociaaleconomische structuurversterking voor Twente. De Agenda voor Twente en Regio Deal Twente zijn daar een groot onderdeel van. Samen met de 3O's geven we met commitment en mandaat richting aan de toekomst van Twente. Tegelijkertijd zijn we door de coronacrisis in een andere wereld terechtgekomen. De economische en sociaalmaatschappelijke gevolgen zijn enorm en nog niet te overzien. We staan met z'n allen voor een ongekennde uitdaging. Door gezamenlijk de schouders eronder te zetten en samen op te trekken, zullen we erin slagen tot oplossingen te komen. Uiteraard blijven we, in samenhang met deze oplossingsrichtingen, ook hard werken aan onze strategie voor de toekomst.

Een toonaangevende groene technologische topregio

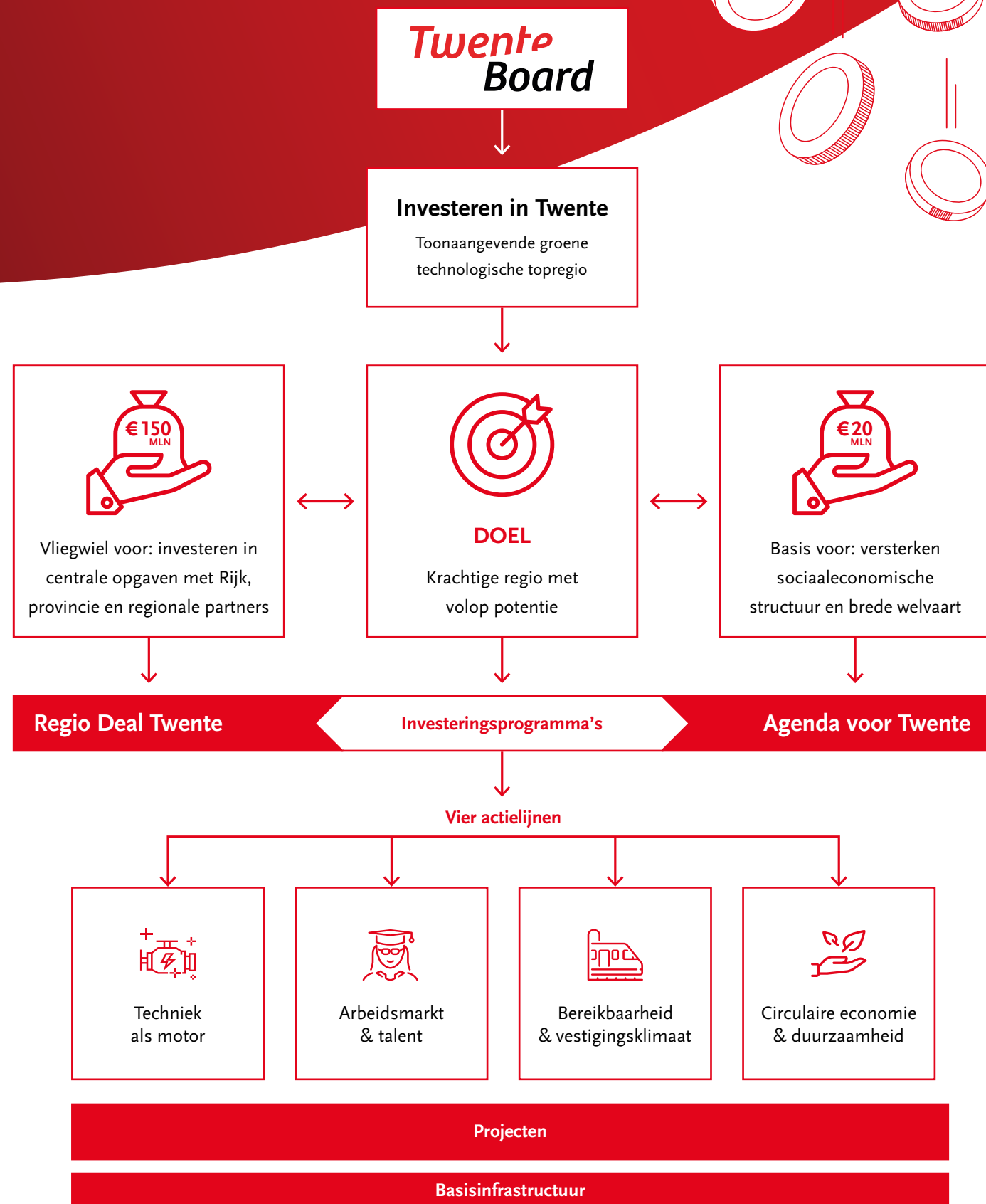
Twente heeft een stevige sociaaleconomische structuur met belangrijke bouwstenen waarmee wij ons inzetten voor maatschappelijke uitdagingen en samen economische kansen verzilveren. Er zijn negen projecten in de afgelopen twee jaar opgestart of doorontwikkeld en er zijn ook nog eens zeven vouchers voor kleinere projecten uitgegeven. De verkregen gelden van het Rijk voor de Regio Deal Twente fungeerden als vliegwiel voor acht van deze projecten.

En daarnaast konden tot april 2020 maar liefst veertien projecten onder de Regio Deal Twente hun start maken. Allemaal projecten en programma's gericht op het vestigingsklimaat, het aantrekken van talent en innovatie die van Twente een toonaangevende groene technologische topregio maken. Veel leesplezier!

Wim Boomkamp,
Voorzitter Twente Board

Investeren in Twente

2. Inleiding

De investeringsprogramma's Agenda voor Twente en de Regio Deal Twente integreren steeds meer om samen te investeren in een krachtige regio met volop potentie. Deze voortgangsrapportage laat de eerste resultaten zien van deze krachtenbundeling die een flinke impuls geeft aan de sociaaleconomische structuur en brede welvaart. Zo wordt Twente nog meer een topregio om te wonen en werken.

We doen het samen met de provincie en het Rijk en regionale partners

In Twente werken we aan de toekomst die in het teken staat van de transitie om energieneutraal te worden, te streven naar een krachtige (circulaire) economie en om een inclusieve samenleving te zijn. Om dat te realiseren, benutten we onze diepgaande kennis en ons groot innovatief vermogen die kenmerkend zijn voor Twente. Samen met het Rijk, provincie Overijssel en regionale partners ontwikkelen we de slagkracht die nodig is om economische kansen te verzilveren en oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen in de praktijk te brengen. Niet alleen voor Twente, maar voor heel Nederland en zelfs buiten de landgrenzen.

Agenda voor Twente en Regio Deal Twente zorgen voor krachtige regio met volop potentie

Belangrijke spelers zijn ook onderwijs en ondernemers, die in Twente als vanzelfsprekend nauw samenwerken met de overheid. Dat maakt onze regio sterk en wendbaar, want we investeren met de 3O's samen in Twente. Dat krijgt letterlijk vorm door de Agenda voor Twente en Regio Deal Twente die de basis vormen voor het verdienvermogen van Twente, nu en in de toekomst. De Regio Deal is daarbij het vliegwiél voor de Agenda voor Twente. Beide investeringsprogramma's worden benut om Twente verder te ontwikkelen en te profileren als krachtige regio met volop potentie. Daarbij staat de pijler 'toonaangevende groene technologische topregio' van Twente Board centraal.

Vier actielijnen waarbinnen maatschappelijke uitdagingen worden opgepakt

Door samen te investeren in Twente, wordt de som der delen groter en kunnen we de centrale opgaven waar Twente voor staat krachtig oppakken. Beide investeringsprogramma's doen dat aan de hand van vier actielijnen:

**Techniek
als motor**

**Arbeidsmarkt
& talent**

**Bereikbaarheid
& vestigingsklimaat**

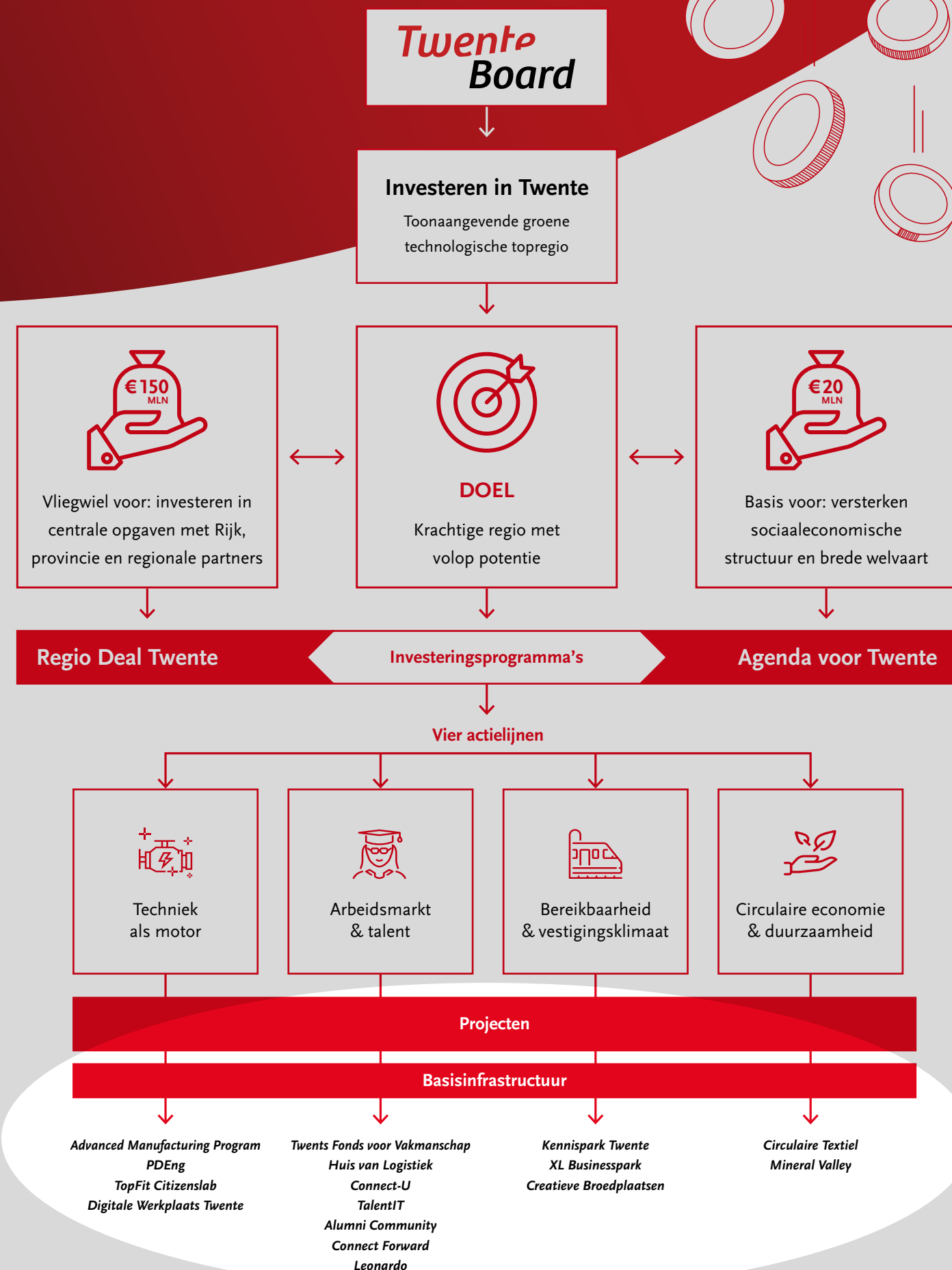

**Circulaire economie
& duurzaamheid**

Binnen deze actielijnen kunnen kansrijke, regionale projecten en initiatieven met een positief effect op maatschappelijke uitdagingen opgepakt worden. Denk bijvoorbeeld aan het aanpakken van mismatches op de arbeidsmarkt of de opgave om regionaal te verduurzamen. Maar ook uitdagingen op het gebied van gezondheidszorg en landbouw vragen de komende jaren veel investeringen in kennis, net zoals onze samenwerking over de grens die ook frequenter wordt en kansen biedt.

In deze voortgangsrapportage nemen we u graag mee in de resultaten van 'Investeren in Twente'. Voor de Regio Deal Twente betreft dit de periode mei 2019-mei 2020. Voor de Agenda van Twente betreft dit de periode oktober 2019-december 2019. In volgende periode worden de rapportages verder gelijkgetrokken.

3. Voortgang

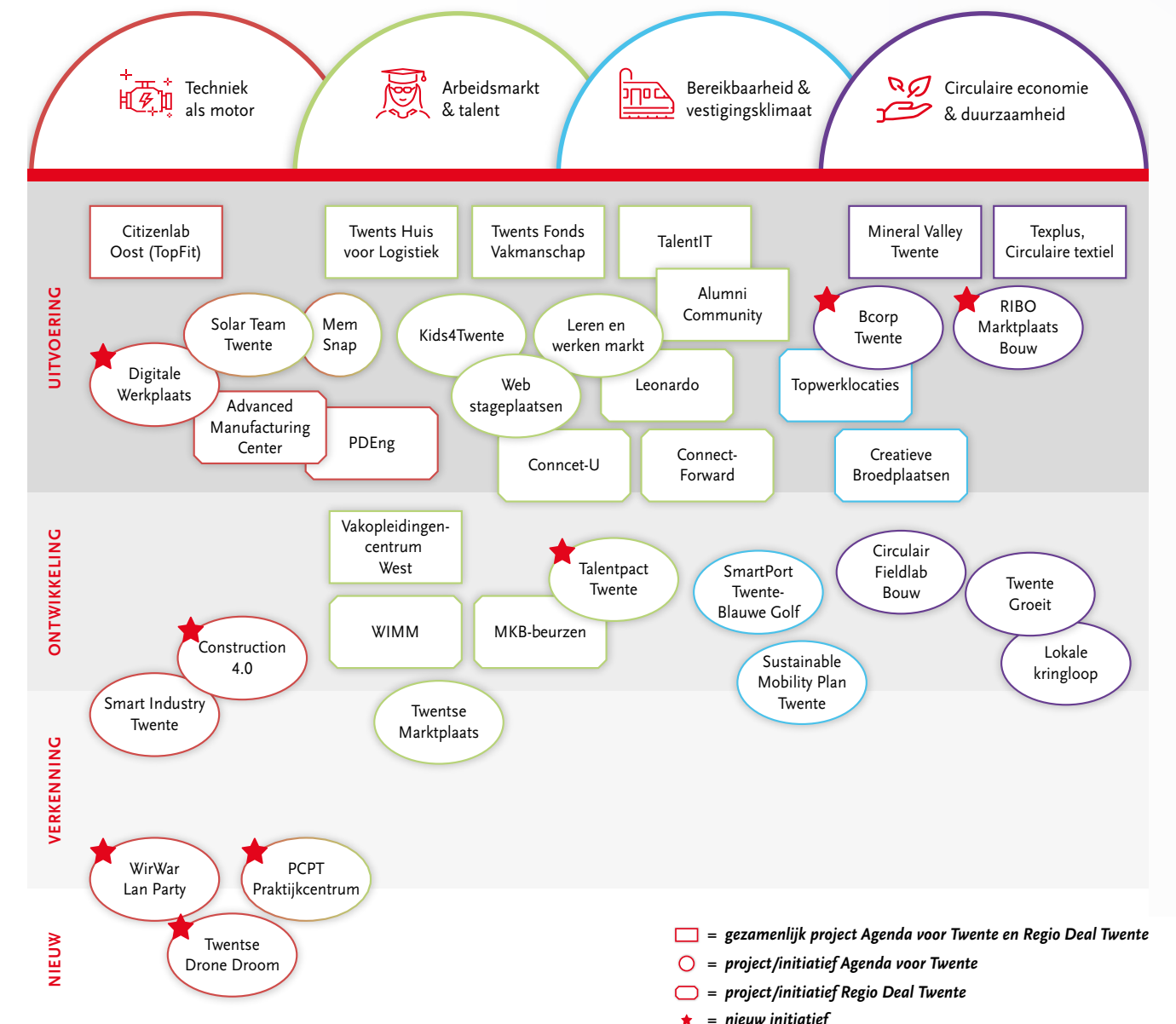

Voortgang projecten

De investeringsprogramma's Agenda voor Twente en Regio Deal Twente richten zich op vier actielijnen: versterking van de technologische kracht van Twente, de arbeidsmarkt, het vestigingsklimaat en de ontwikkeling naar een circulaire economie. We versterken kansrijke projecten, werken aan het wegnemen van belemmeringen en creëren experimenteerruimte. De afgelopen jaren is door een hechte samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid (3O's) een goede basis gelegd voor het ecosysteem door middel van de basisinfrastructuur.

Naast investeringen in projecten, blijven ook investeringen in deze samenwerking nodig. Samenwerking in de regio, met nationale partners én grensoverschrijdend. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste ontwikkelingen in de projecten en basisinfrastructuur van de afgelopen periode gepresenteerd. De eerste acht projecten, onderdeel van beide investeringsprogramma's, zijn goedgekeurd en van start gegaan. Bekijk ook de [actuele projectinformatie](#).

Projecten in beeld

De Agenda voor Twente stimuleert (jonge) ondernemers te innoveren door vouchers beschikbaar te stellen. Die kunnen bijvoorbeeld ingezet worden voor een kennis- of ontwikkelvraag voor vernieuwing van producten, productieprocessen of diensten die aansluiten bij één of meer actielijn(en). Er zijn in 2019 zeven vouchers uitgegeven.

Actielijn Techniek als motor

Techniek als motor

Techniek zit historisch in het DNA van Twente en is een belangrijke 'motor' voor de regio en is, met vele innovatieve bedrijven en (MKB-)maakindustrie, wereldwijd actief. Maar de wereld verandert snel. Daarmee staan we voor interessante uitdagingen. Deze dynamische toekomst vraagt om nieuwe oplossingen. Er worden niet alleen nieuwe oplossingen in Twente ontwikkeld, ze worden ook direct in de praktijk gebracht.

De actielijn Techniek als motor legt de focus op:

- Stimuleren innovatie en ondernemerschap op gebied van techniek;
- Innovatie en digitalisering van de (maak)industrie;
- Ontwikkelen en toepassen van technische kennis en nieuwe (medische) technologie;
- (Inter)nationale samenwerking.

Aan de slag met digitalisering

Digitalisering transformeert wereldwijd economieën en maatschappijen in een razendsnel tempo. Meer dan 95% van de Nederlanders heeft toegang tot het internet en 82% van de Nederlanders winkelt online, terwijl maar 15% van het MKB haar producten digitaal aanbiedt. Er zijn veel nieuwe (productie)technieken beschikbaar, maar hoe past een MKB-bedrijf in de (maak)industrie deze concreet toe? De drie projecten, [Advanced Manufacturing Production »](#), [PDEng »](#) en de [Digitale Werkplaats »](#) bieden Twentse ondernemers ondersteuning in digitalisering, in de productie of juist bij bredere bedrijfsvoering. Het draagt bij aan het versterken van de concurrentiepositie van het Twentse bedrijfsleven, als spelers in (inter-)nationale toeleveringsketens.

Online winkelgedrag Nederlanders

Toegang tot internet

Winkelt online

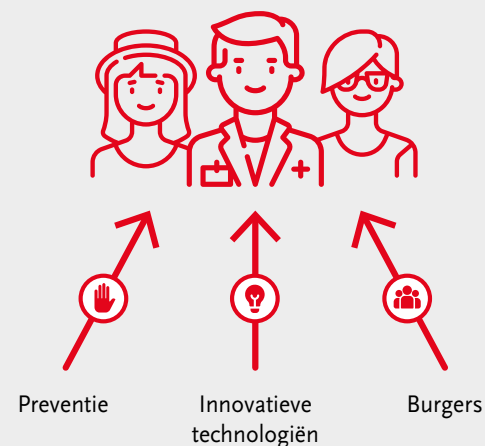

MKB biedt producten online aan

Innovatie met burgers in de zorg

Het project [TopFit Citizenlab Oost »](#) richt zich op een belangrijke maatschappelijke uitdaging: de zorg toegankelijk en betaalbaar houden, specifiek gericht op de problematiek in Oost-Nederland. Preventie, innovatieve technologieën en burgers zijn de drie pijlers in dit project. Op vernieuwende wijze worden preventieve methodes en innovatieve technologieën ontwikkeld en versneld toegepast in Oost-Nederland. Door het brede publiek, zogenaamde citizen science, in te zetten, kan het traject van ontwikkeling naar toepassing in de markt worden verkort. Het project maakt onderdeel uit van het TopFit-programma, een bovenregionale samenwerking met het Radboud UMC/ Universiteit (Nijmegen), Wageningen Universiteit en Universiteit Twente. In het deel Citizenlab Oost wordt regionale infrastructuur ontwikkeld. Zoals fysieke, digitale en pop-up labs.

BETAALBARE EN TOEGANKELIJKE ZORG

We maakten een item over technologie in de zorg.

Klik op de video om deze Twente Report te bekijken.

Actielijn Arbeidsmarkt & talent

Arbeidsmarkt & talent

Twente heeft technisch talent op alle niveaus veel te bieden; veel digitale en innovatieve ontwikkelingen en prachtige Twentse bedrijven. Talent wordt in de toekomst schaars, dus daarin wordt stevig geïnvesteerd. Het carrièreperspectief van technisch talent is goed in Twente in vergelijking tot de rest van Nederland, maar dat is niet altijd even goed bekend. Onderwijs, overheid en het bedrijfsleven werken er daarom met elkaar hard aan om de bekendheid te vergroten en om deze positie vast te houden.

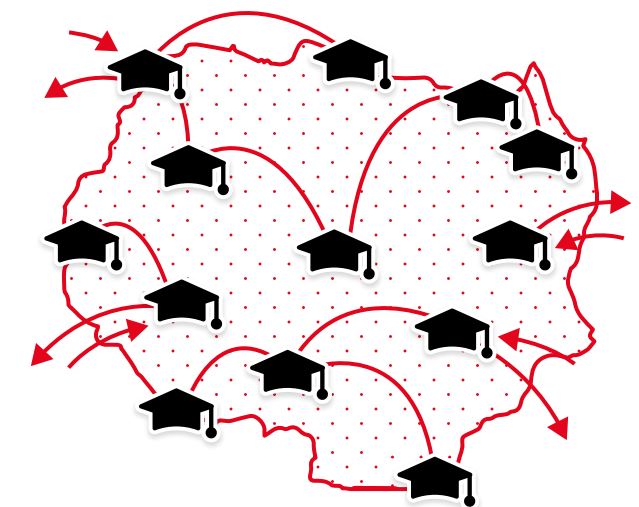
De actielijn Arbeidsmarkt & talent legt de focus op:

- Aantrekken, opleiden en behouden van (internationaal) talent en kenniswerkers
- Vergroten carrièreperspectief van technisch talent op alle niveaus
- Verminderen van de spanning op de arbeidsmarkt in kansrijke sectoren
- Voorkomen en wegnemen mismatch op de arbeidsmarkt (tot mbo-niveau 4)

Nieuwe initiatieven en een nieuwe impuls

Naast het [Huis van de Logistiek »](#) wordt er gewerkt aan het [Vakopleidingscentrum West Twente »](#), waarin de aansluiting van onderwijs op bedrijfsleven in techniek, bouw & infra en zorg een nieuwe impuls krijgt. Ook wordt het internationale talent dat na hun studie is vertrokken, weer actief bij de regio betrokken. Saxion Hogeschool en Universiteit Twente werken daarvoor samen aan de zogenaamde [Alumni Community »](#). Een netwerk van afgestudeerden die actief worden betrokken bij de regionale ontwikkelingen en opgaven. Zo kunnen we bijvoorbeeld talent en kenniswerkers naar de regio trekken en bouwen we aan ons internationale netwerk.

ALUMNI COMMUNITY

Er is een heel mooi resultaat geboekt met het project [Twents Fonds voor Vakmanschap >>](#). Het project voor werkenden, ZZP'ers en werkzoekenden uit Twente die zich willen om-, her- of bijscholen in een vakrichting tot en met mbo-niveau 4. Er zijn in 2019 ruim 1.500 scholingscheques aangevraagd, waarvan een derde ook daadwerkelijk het scholingstraject kon starten. Een geweldige kwaliteitsimpuls voor mensen om zich binnen hun vakgebied te ontwikkelen, of juist om een ander beroep op te pakken. Het resultaat heeft ertoe geleid dat een tweede tranche financiering vanuit de Agenda voor Twente en de middelen vanuit de Regio Deal Twente beschikbaar zijn gesteld waarmee het project in 2020 in volle vaart verder gaat.

Investeren
in Twente

Op 3 oktober 2019 was de aftrap van campagnes Twents Huis van de Logistiek en Twents Fonds voor Vakmanschap onder de naam [iKbiNDR! >>](#)

[iKbiNDR! is begin 2020 gestart met een tour door Twente >>](#)
om 'Leven Lang Ontwikkelen' te promoten.

[We maakten een item over het behoud van ICT-talenten voor Twente.](#)

Klik op de video om deze Twente Report te bekijken.

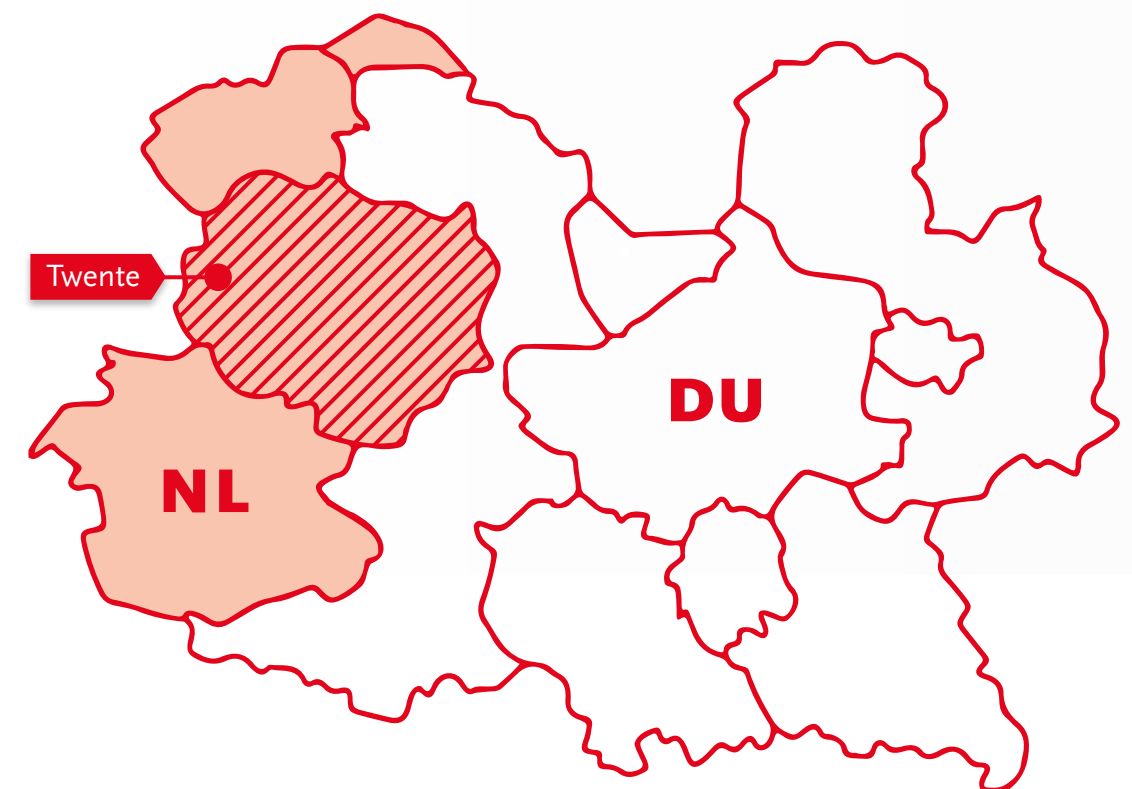
Krachten bundelen voor talent

Afgelopen jaar is in brede kring gesignaleerd dat in Twente een breed pallet aan activiteiten wordt georganiseerd die op eigen wijze een bijdrage leveren aan aan de actielyn arbeidsmarkt & talent. Er wordt daarmee ook een breed beroep gedaan op ondernemers en andere partijen om aan deze activiteiten deel te nemen. Onder leiding van Novel-T, in samenwerking met andere partijen, is het Talentpact voorbereid. De inzet is om de krachten te bundelen en beter aan te sluiten bij de behoefte van ondernemers. Samen krijgen we meer voor elkaar. Komende maanden wordt het programma verder uitgewerkt.

Grensoverschrijdende samenwerking

De Regio Deal Twente geeft een impuls aan grensoverschrijdende samenwerking, onder andere voor de actielyn arbeidsmarkt & talent:

- Om talent aan te trekken en te behouden om de grensregio te versterken, wordt met 'Grenswerk' ingezet op het uitbouwen van een coördinatiepunt voor grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling. Hier worden werkgevers in de grensregio ontzorgd door één centraal advies- en bemiddelingspunt;
- Het vervlechten van het innovatie- en startup-ecosysteem van Twente en Munsterland.

Actielijn Bereikbaarheid & vestigingsklimaat

Bereikbaarheid & vestigingsklimaat

Steeds meer (buitenlandse) bedrijven en talenten weten Twente te vinden. Logisch, want onze ondernemende en goed bereikbare regio is aantrekkelijk voor bedrijven met internationale potentie en talent met ambitie. Belangrijk daarvoor zijn de topwerklocaties in Twente die binnen de Regio Deal Twente gezamenlijk optrekken onder de vlag van Campus Twente. Daarnaast biedt de verbinding tussen techniek, industrie en de creatieve sector volop kansen voor de regio. Hiermee kunnen we nieuwe bedrijven en ook kenniswerkers naar onze regio trekken.

De actielijn Bereikbaarheid & vestigingsklimaat legt de focus op:

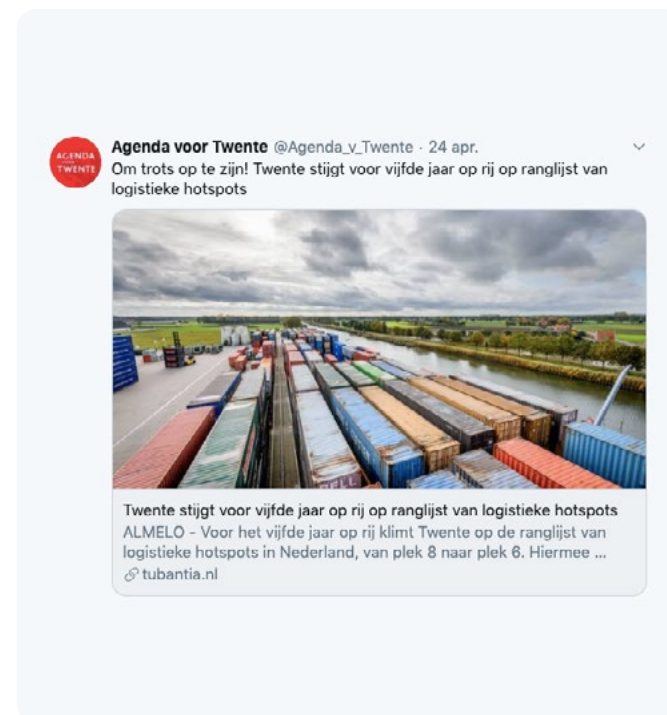
- Versterken bereikbaarheid voor mens en goederen in en naar de regio;
- Innovatie in bereikbaarheid: schoon en veilig onderweg;

Versterken en verduurzamen van de vier topwerklocaties [Kennispark Twente, XL Businesspark, High Tech Systems Park en Technology Base Twente](#) »;

Stimuleren van [creatieve broedplaatsen](#) » voor ontwikkeling van talent en het creëren van een meer aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Bereikbare vestigingslocaties

In oktober 2019 vond de workshop Bereikbare vestigingslocaties plaats. In divers gezelschap van gemeentes, bedrijven, kennisinstellingen en architecten was het centrale thema: de bereikbare werklocatie. Een thema dat niet alleen in Twente speelt; wat kunnen we van andere regio's leren? En welke data kunnen we benutten om op de behoefte van de markt in te spelen. Een belangrijk aspect is de laatste kilometer(s). Hoe kom je van treinstation op het bedrijfsterrein? Hoe zorg je ervoor dat mensen die laatste stap zo goed, veilig, efficiënt en prettig mogelijk ervaren. En wat is de intrinsieke motivatie van mensen om bijvoorbeeld de auto te laten staan. Het heeft nog niet tot concrete projecten geleid en wordt in het nieuwe jaar verder verkend. Dit vraagstuk wordt verder uitgewerkt met onder andere het [Businesspark XL in Almelo, werklocaties HTSP en Kennispark](#) ». Daarnaast is een werkgroep aan de slag gegaan met de mogelijkheden voor zelfrijdend vervoer voor containeroverslag in onze havens.

Impuls topwerklocaties in Twente

Door de topwerklocaties in Twente een kwaliteitsimpuls te geven en onderling slim te verbinden, moet er meer interactie ontstaan tussen bedrijven, kennis en talent. Dit zal leiden tot meer innovatie, meer bedrijvigheid, extra werkgelegenheid en een binding van talent aan de regio. Iedere topwerklocatie kent zijn specifieke uitdaging, maar wordt in samenhang ontwikkelend, zodat de locaties elkaar versterken. Zo wordt op het XL-Businesspark de openbare kade uitgebreid om de binnenvaart te stimuleren. Hierdoor wordt het aantrekkelijker voor bedrijven om zich hier te vestigen. Op het Kennispark wordt met een gezamenlijke gebiedsstrategie van zowel Universiteit Twente als gemeenten en ondernemers gewerkt aan een impuls om het gebied aantrekkelijker te maken voor bedrijven en talent. Dit gebeurt niet alleen door fysieke aanpassingen, maar ook door een kwalitatief programma ernaast. Dit moet voor betere verbindingen zorgen en een verduurzamingslag voor de lange termijn.

Actielijn Circulaire economie & duurzaamheid

Circulaire economie & duurzaamheid

Een toenemende vraag naar grondstoffen die steeds schaarser worden, stelt ons voor grote maatschappelijke opgaven. We moeten efficiënter met onze bronnen omgaan en inzetten op duurzaam winnen en verwerken van grondstoffen. Alleen dan blijft Twente een prettige en welvarende regio, waar we in goede gezondheid met een gezond leefmilieu kunnen wonen, werken en recreëren. Deze maatschappelijke opgaven bieden ook volop kansen. Twente wil toonaangevend worden op het gebied van verduurzaming van de landbouw en [circulaire textielketens](#) », door de ontwikkeling van nieuwe technologie en kennis.

De actielijn circulaire economie & duurzaamheid legt de focus op:

- Efficiënte inzet en optimaal hergebruik van grondstoffen, bijvoorbeeld in de textielsector;
- Energieneutraal in 2050;
- Kansen bieden aan nieuwe Twentse innovaties;
- Duurzame agrarische sector;
- In 2030 toonaangevend zijn op het gebied van bodemoptimalisering en mineralenwinning.

Kansrijke ontwikkelingen voor circulaire economie in Twente

Het is goed te zien hoe Twentse ondernemers en organisaties op uiteenlopende manieren werken aan een circulaire economie en duurzaamheid. Er zijn thema's, zoals landbouw en textiel, die van oudsher bij de regio passen. Hierop zijn stevige projecten ontwikkeld, met forse steun van het Rijk en provincie Overijssel die het belang van deze ontwikkelingen onderstrepen. Maatschappelijke uitdagingen, zoals de bodemgezondheid, de Regionale Energiestrategie (RES) en de verwerking van ons textiele afval, vragen om innovatie en bieden ook economische kansen. Op 8 januari 2020 bezocht minister Schouten Twente voor een werkbezoek en liet zich onder andere bijpraten over Mineral Valley Twente. RTV Oost was erbij en deed verslag: [Minister Schouten prijs de 'aanpakmentaliteit' bij invulling regiodeal in Twente. "Toepassen van drones in de landbouw was een eye-opener voor mij." »](#)

De **RES Twente** » (Regionale Energiestrategie Twente) en **Mineral Valley Twente** » verkennen samen de mogelijkheden op gebied van onder andere biomassa.

Samenwerken over eigen grenzen

Kenmerkend voor dit thema is een aanpak in ketens waarvoor samenwerking met uiteenlopende partijen nodig is. Dat betekent dat we nieuwe verbindingen moeten leggen, waarvoor we tafelbijeenkomsten gebruiken, bijvoorbeeld voor sectoroverstijgende samenwerking. Samen met de bouw worden de mogelijkheden verkend voor hergebruik van textiel en de verwerking van reststromen uit landbouw. Hierin ligt de kracht van de investeringsprogramma's: over eigen netwerken heen nieuwe verbindingen creëren en concreet aan de slag gaan, bijvoorbeeld in proeftuinen. Om dit proces aan te jagen worden werksessies met verschillende partijen georganiseerd.

We maakten items over Keurcompost (Mineral Valley Twente) en over circulaire textiel (TexPlus).

Klik op de video om deze Twente Report te bekijken.

In 2019 is samen met de provincie Overijssel en de regio's Zwolle en Deventer/Stedendriehoek gewerkt aan zes Overijsselse Regionale Transitieagenda's (RTA's). De uitdagingen zijn in kaart gebracht en komend jaar gaan we daar concreet mee aan de slag. In het verlengde van lopende projecten, zoals in landbouw en textiel, voor bouw en infra en voor thema's als het MKB en het opdrachtgeverschap. Samen werken we aan deze maatschappelijke uitdagingen, benutten we economische kansen en verbeteren zo de concurrentiekracht van Twentse ondernemers. Meer over de [zes RTA's](#) ».

MKB in circulaire economie

Dwars door alle thema's heen loopt de uitdaging om MKB'ers te ondersteunen in hun ontwikkeling. De inzet hier is erop gericht om ze kennis te laten maken met inspirerende voorbeelden, ook om nieuwe verbindingen te leggen, en met best practices voor circulaire bedrijfsvoering. Een aantal Twentse gemeenten speelt al actief in op vragen van circulaire ondernemers. In 2020 zetten we in op het creëren van meer kansen voor ondernemers en het versnellen van ontwikkelingen die reeds in gang zijn gezet.

Grensoverschrijdende samenwerking

We hebben ook aandacht voor grensoverschrijdende samenwerking en het opheffen van grensbelemmeringen. Een thema dat dwars door de vier actielijnen heen loopt; bij elke actielijn is aandacht voor de kansen van grensoverschrijdende samenwerking met Duitse partners. Basis daarvoor ligt in het memorandum Oost-Nederland-Münsterland dat Regio Twente en provincie Overijssel in december 2018 hebben getekend met doelen en concrete acties op de thema's economie, arbeidsmarkt, onderwijs en bereikbaarheid. Daarin streven we naar de ontwikkeling van één functionele grensregio, waarbij er voor ondernemen, werken en studeren over de grens geen belemmeringen zijn. Zo kan de regio maximaal profiteren van agglomeratievoordelen en worden grensoverschrijdende kansen optimaal benut. Daarbij is er ook aandacht voor monitoring van de impact van grensoverschrijdende projectactiviteiten, in samenwerking met het CBS, IT NRW en LSN (monitor grensstatistiek).

De inzet is gericht om een verdere impuls te geven aan initiatieven rond:

- grensoverschrijdende samenwerking rond productietechnologie;
- het opzetten van grensoverschrijdende ondernemersnetwerken;
- grensoverschrijdend testen van unmanned automated vehicles (zoals drones) met maatschappelijke toepassingen met de euregio als living lab voor innovatieve mobiliteitstoepassingen;
- grensoverschrijdende bemiddeling van arbeid, stage, leerwerkplekken en afstudeerplekken;
- grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van circulaire afvalstromen.

Voortgang basisinfrastructuur

In 2019 hebben opnieuw verschillende organisaties zich ingezet voor het versterken van innovatie & ondernemerschap, een vitale arbeidsmarkt, acquisitie en marketing & branding in Twente. Samen hebben we ook ondersteuning geboden voor het ontwikkelen van initiatieven en projecten binnen de actielijnen. Hiermee werken we continu aan gunstige condities om te ondernemen in Twente.

Ook is in 2019 een review uitgevoerd voor de basisinfrastructuur en is er gekeken naar de verschillende taken en functies waar we aan werken in de basisinfrastructuur. Het resultaat is aanscherping van de focus op Talent, Innovatie & Ondernemerschap en Profilering. De opgaven waar we als regio voor staan zijn leidend, daar richten we ons op met de samenwerkingspartners voor 2020 en verder.

Werkplein

- Beroepsgroepentekens
- Vraag en aanbod van werk samen brengen, versterking van ketens in Zorg & Welzijn en Logistiek & transport.

Communicatie & Monitoring

- Zichtbaarheid geven AvT
- Monitoring & signalering
- Twente Report: 4 filmpjes en artikelen over projecten
- Grow Green (start 10/10'19)

Uitvoeringsorganisatie

- Programmamanagement (o.a. tafelbijeenkomsten en behandeling aanvragen)
- Oriënterende gesprekken
- AvT 7 vouchers, 1 nieuw project
- RDT 14 projecten gingen van start

Pioneering

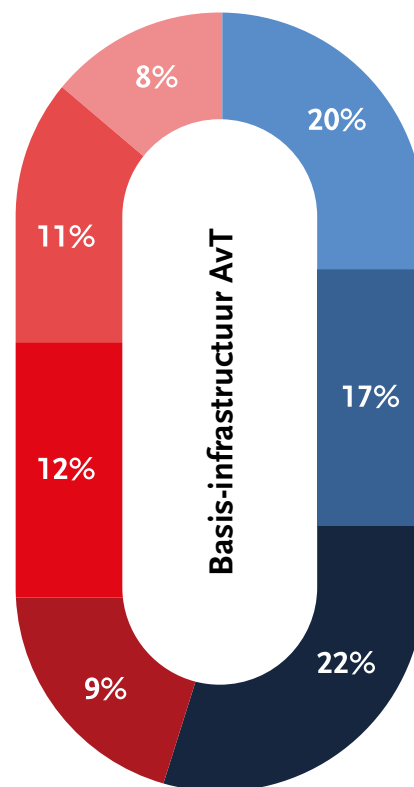
- Netwerk Bouw & Infra
- INDU-ZERO, vernieuwing in de bouw, nieuw productieproces
- Construction 4.0 - digitalisering in de bouw

TechniekPact

- Binden en boeien
- Provincie € 300K (2018/2019)
- Samenwerking HR-platform
- Opzetten Digitale Werkplaats

Regionaal Investeringsfonds (RIF/ROC)

- Stimuleren samenwerking bedrijfsleven, beroepsonderwijs, overheid
- Aanvragen Direct2Job en Ondernemerslab opnieuw aangevraagd, Scale-up Techwise Twente vraagt extra aandacht t.b.v. markt

Twente Branding

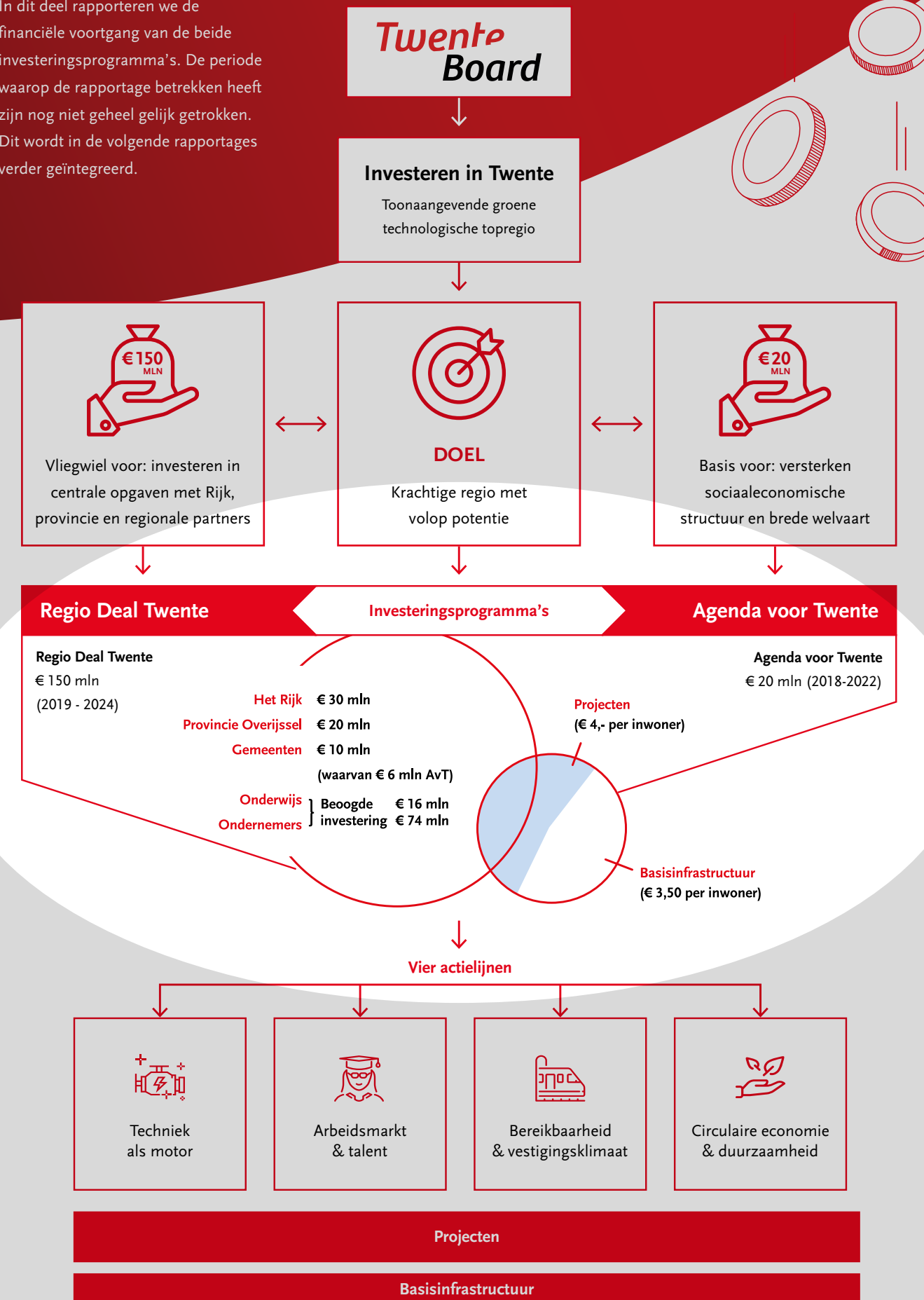
- Zichtbaarheid Regio Twente
- Talent campagne 'Hunkertukker' gestart
- Diverse kleinere campagnes, gekoppeld aan de actielijnen
- Corona update

Novel-T

- Regionale Innovatie-hub
- Scouting van onderzoeksprojecten voor valorisatie
- SMART-loket koppelt vraag ondernemer aan student
- Create Tomorrow
- Start & Groei programma en ondernemers
- Tvalley meerjarenprogramma
- Corona loket

4. Financiële voortgang

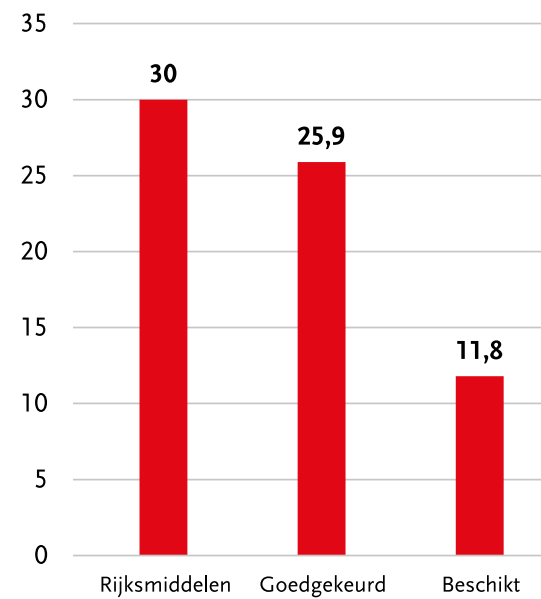
In dit deel rapporteren we de financiële voortgang van de beide investeringsprogramma's. De periode waarop de rapportage betrekken heeft zijn nog niet geheel gelijk getrokken. Dit wordt in de volgende rapportages verder geïntegreerd.

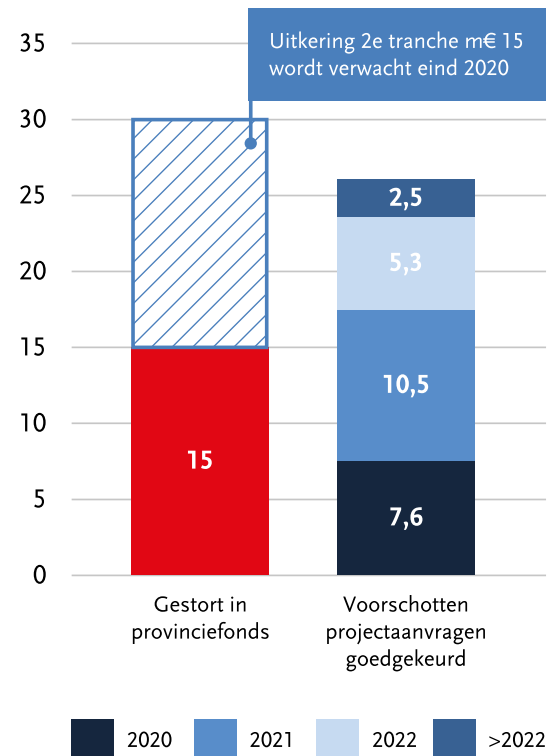
Regio Deal Twente (voortgang tot april 2020)

Voortgang toewijzing middelen

Toekenning Rijksmiddelen aan projecten (in € mln)

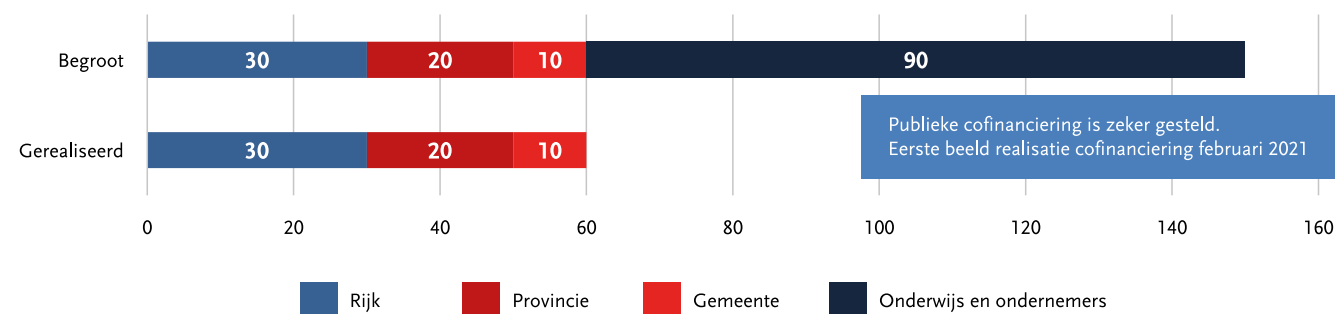

Rijksmiddelen gecommiteerd aan projecten (in € mln)

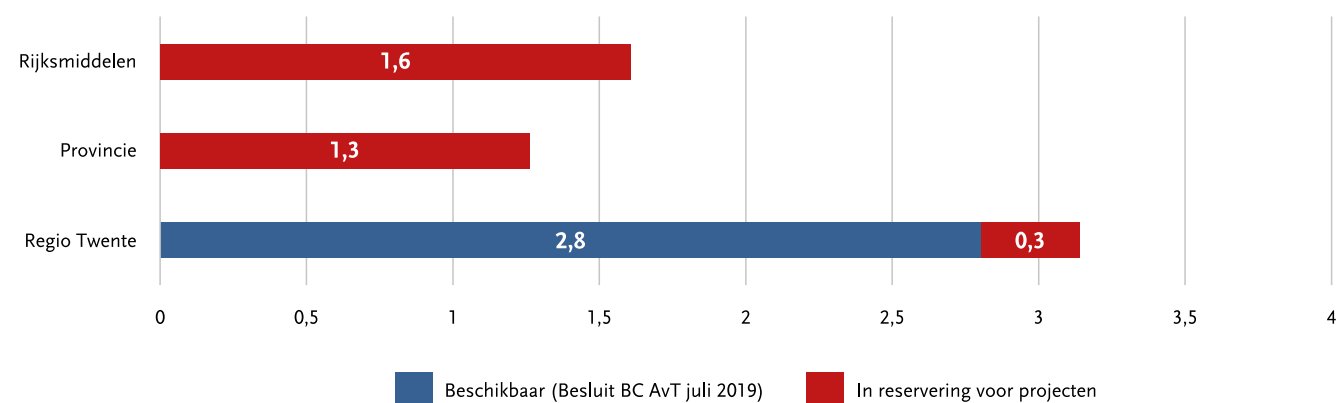

Status cofinanciering

Cofinanciering Regio Deal Twente (in € mln)

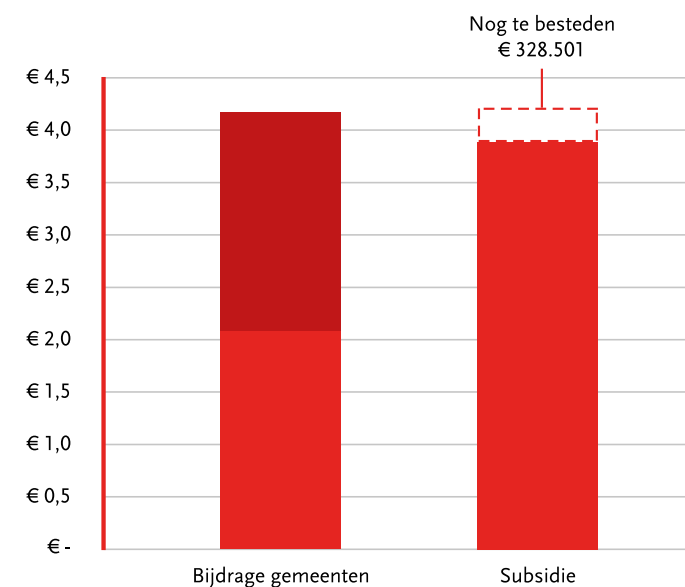
Beschikbare middelen (in € mln)

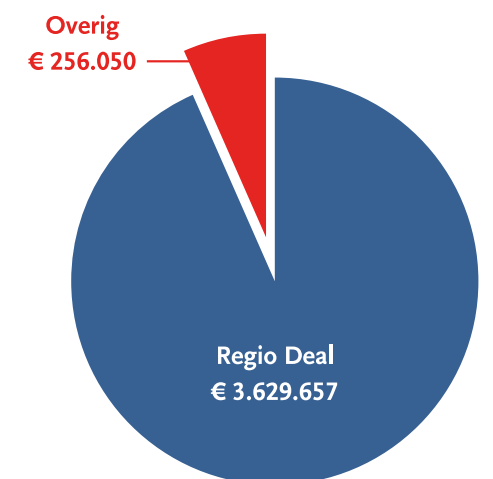
Agenda voor Twente (voortgang tot en met 2019)

Besteding middelen projecten

Budget Projecten 2018 t/m 2019 (in € mln)

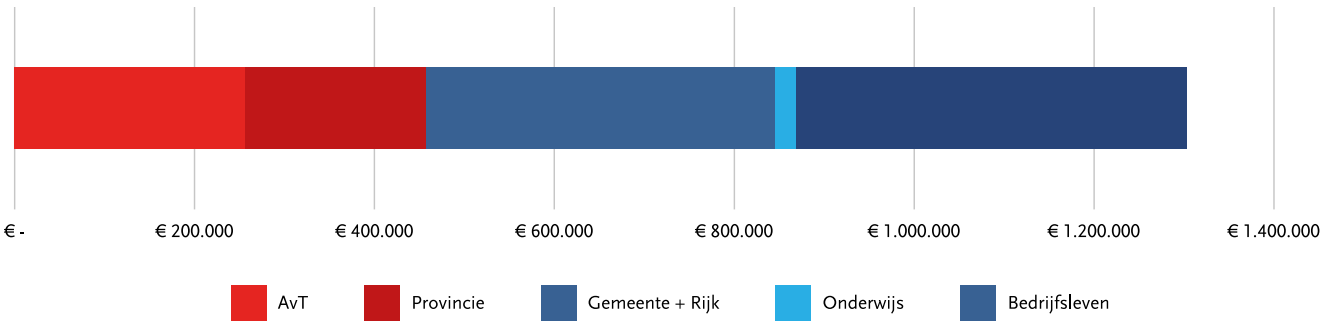
Verdeling Regio Deal en overige projecten/vouchers

Cofinanciering projecten (excl. Regio Deal)

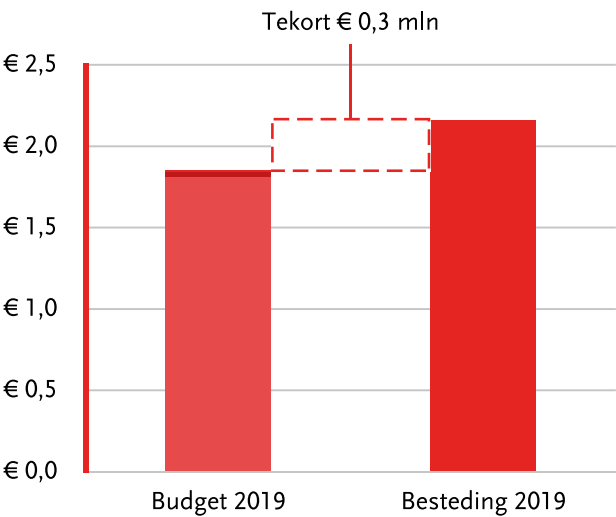
Naast inzet van AvT-middelen in projecten Regio Deal, is ruim € 250K voor andere projecten (3) en vouchers (7). Deze activiteiten worden uitgevoerd met verschillende partners en genereert ook cofinanciering.

Beschikbare cofinanciering (In € mln)

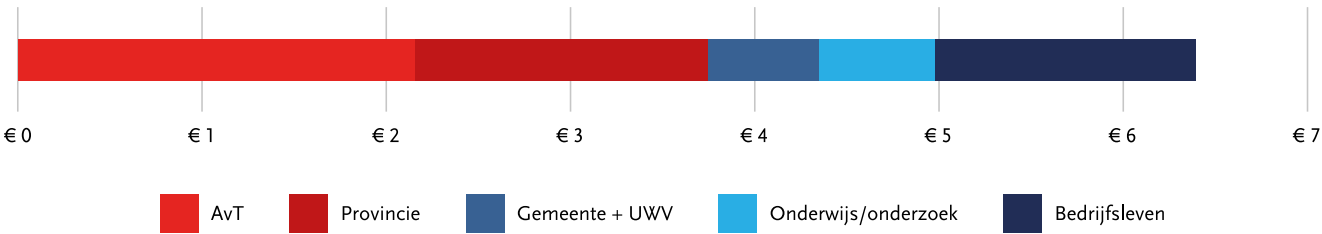
Basisinfrastructuur en cofinanciering

Budget & besteding (in € mln)

De invulling van de basisinfrastructuur is in 2019 herzien. Het tekort dat ontstaat, wordt binnen de programmaperiode opgevangen (start in 2020).

AvT-basisinfrastructuur en cofinanciering (in € mln)

5. Signalering

In dit hoofdstuk laten we de signaleringen zien in trends en ontwikkelingen in Twente » in het vierde kwartaal van 2019. En ook wat er aan impact is gesignaleerd op de Twentse arbeidsmarkt.

Ontwikkelingen & trends

Ondernemersvertrouwen (Q4 t.o.v. Q3)

- In grote mate negatief
- Landelijk ook een lichte daling, maar minder negatief dan in Twente

Onderwijs (2019 t.o.v. 2018)

- Aantal studenten hbo/wo toegenomen
- Aantal studenten mbo gelijk gebleven
- Meer techniekstudenten dan landelijk (mbo, hbo en wo)

Circulaire economie & duurzame energie

- Opgewekte hernieuwbare energie: 4.600 TJ
- Huishoudelijk afval per inwoner: 7126 kilo
- Woningen met zonnepanelen: 9,1%

Impact arbeidsmarkt

Twente in top 4 banengroei (in vergelijking met 2018)

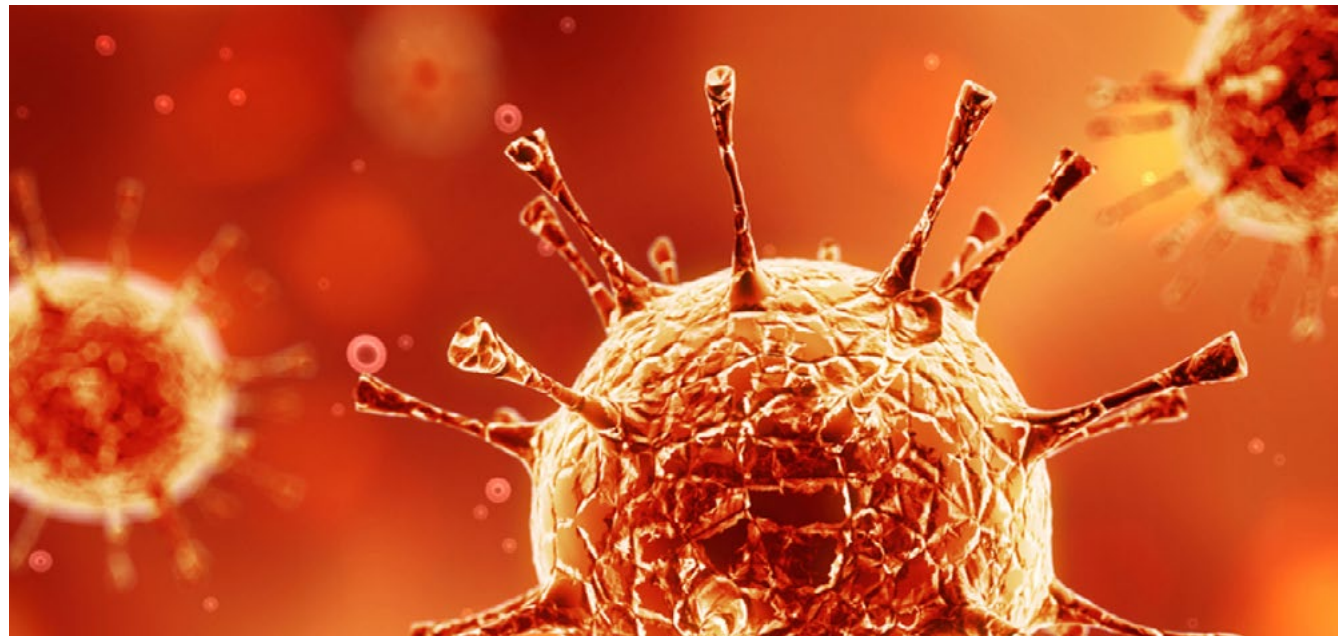
- 3% gestegen
- 315.500 banen (stand xxx)

Spanning arbeidsmarkt (Q4 t.o.v. Q3)

- Aantal nieuwe vacatures verder gestegen
- Positief in 'producerende' sectoren
- Positief in dienstverlening (excl. financiële sector)
- Werkloosheid gelijk gebleven met 3,4% (landelijk 3,4%)
- T.o.v. Q4 2018 werkloosheid met 0,3% gedaald
- Geregistreerd werkzoekenden daalt verder tot onder de 28.000

6. Vooruitblik

Nederland is in de ban van het coronavirus, een nieuwe werkelijkheid waarvan veel nog onzeker is. Tegelijkertijd is deze crisis een uitdaging die kansen biedt voor innovatie en ondernemers, zoals voor beademingsapparatuur, sensoren en andere medische technologie. Maar we weten zeker dat de coronacrisis vooral ook een economische en sociaal maatschappelijke impact zal hebben van onbekende omvang. Er is een quick scan uitgevoerd voor de lopende projecten in de investeringsprogramma's. Eerste beeld is dat voor ondernemers de prioriteit verschuift, voor ondernemers verschuift de prioriteit, variërend van maximaal leveren naar overleven. Daarnaast zal het investeringsvermogen van ondernemers afnemen, in welke mate en voor hoe lang is nog onduidelijk. Zeker is wel dat een aantal projecten vertraging zullen oplopen.

Belangrijk is te constateren dat de centrale opgaven urgent blijven voor Twente, ook én juist in de nieuwe werkelijkheid na corona. Talent aantrekken was én blijft een belangrijk thema, daar wordt een nieuwe dimensie aan toegevoegd: hoe behouden we werk én talent voor Twente. Een andere belangrijke ontwikkeling is digitalisering die door de crisis in versnelling is gebracht. Daar bouwen we in 2020 op door.

Er is via Novel-T een supportteam beschikbaar voor ondernemers.

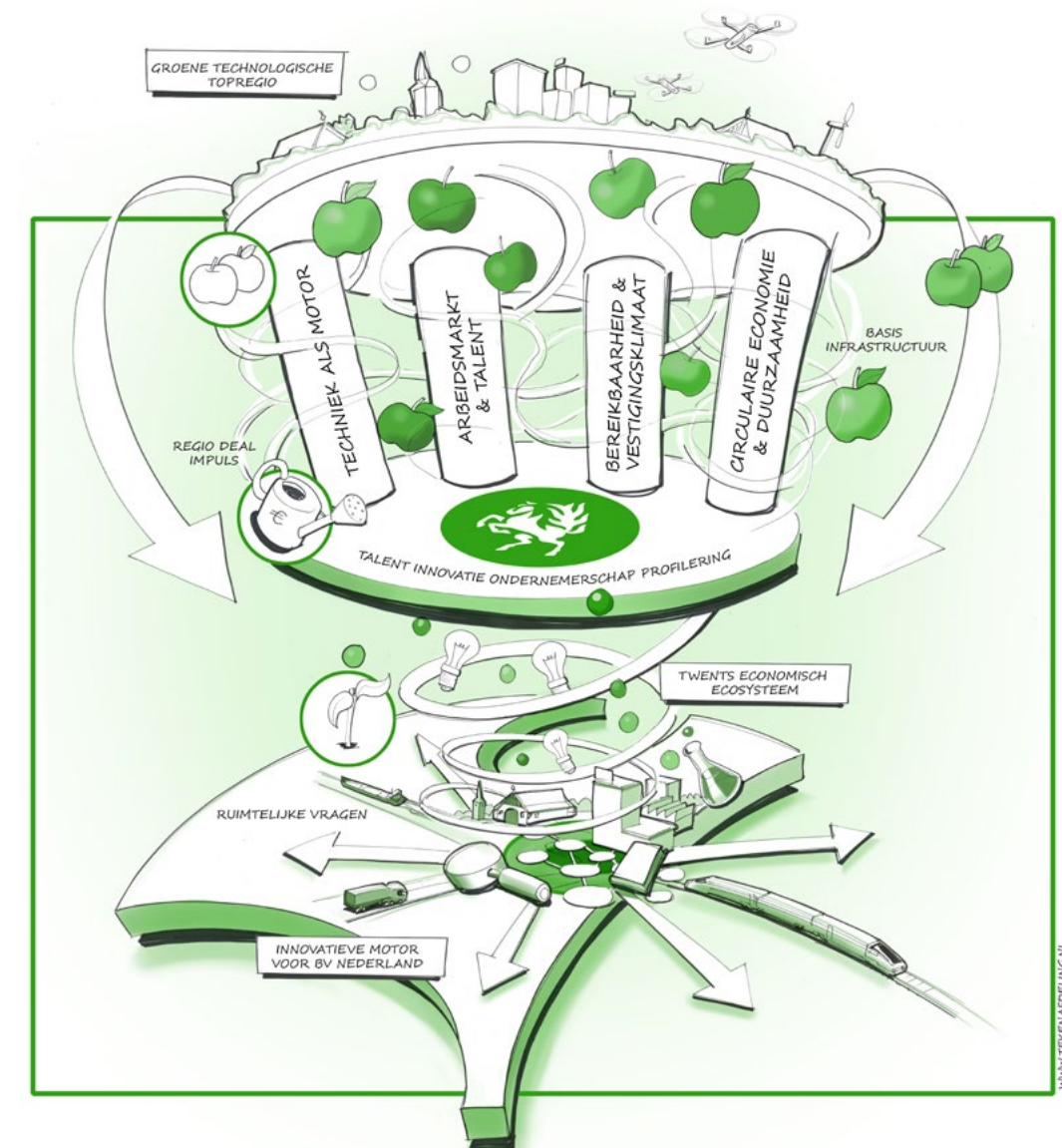
Volg ook de Twente Board en ander nieuws over Twente in deze crisis.

7. Conclusie

In 2019 is de Regio Deal Twente met het Rijk officieel gesloten en in de tweede helft van het jaar is de governance van de Regio Deal Twente uitgewerkt. De Twentse gemeenten (via de Agenda voor Twente) en provincie Overijssel hebben daarvoor de benodigde cofinanciering beschikbaar gesteld. Daarop zijn de projectaanvragen in behandeling genomen en is € 26 miljoen, van de in totaal € 30 miljoen Rijksmiddelen, inmiddels gecommiteerd.

In de Agenda voor Twente hebben de projecten voor de Regio Deal voorrang gekregen. En nu deze zijn gestart of binnenkort starten, wordt er gewerkt aan nieuwe projecten. De Digitale Werkplaats is een mooi voorbeeld van nieuwe dynamiek die aansluit op de actielijnen waar we als regio in investeren. Het kan ook een versneller zijn voor projecten in de Regio Deal. Voor de basisinfrastructuur heeft de herijking geleid tot focus op Talent, Innovatie & Ondernemerschap en Profilerings van Twente. Daarmee versterken we het Twentse ecosysteem voor economische bedrijvigheid.

Eind 2019 is door de 3O's besloten tot verstevigen van de triple-helix samenwerking via de Twenteboard. De investeringsprogramma's worden inmiddels vanuit de Twenteboard 'nieuwe stijl' aangestuurd. De focus op de vier actielijnen blijft centraal staan voor beide programma's, en met allerlei partijen bouwen we verder aan maatschappelijke uitdagingen en gaan we voor economische kansen, door Samen te Investeren in Twente!

Colofon

Deze halfjaarlijkse voortgangsrapportage 'Investeren in Twente' is een gezamenlijke productie van de investeringsprogramma's Agenda voor Twente en Regio Deal Twente. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Aleid Diepeveen, programmaleider Agenda voor Twente
a.diepeveen@regiotwente.nl »

Regio Deal Twente

Jasper Kerkwijk, programmaleider Regio Deal Twente
j.kerkwijk@regiotwente.nl

Meer informatie op www.regiodealtwente.nl » en op www.agendavoortwente.nl »

Mei 2020

